

Adroddiad Blynyddol y Grŵp Trawsbleidiol: Tlodi Tanwydd ac Effeithlonrwydd Ynni

Dyddiad: 11 Rhagfyr 2023

Y Grŵp Trawsbleidiol ar Dlodi Tanwydd ac Effeithlonrwydd Ynni

1. Aelodau a deiliaid swyddi'r grŵp

Cadeirydd:

Mark Isherwood AS

Aelodau o'r Senedd:

Jane Dodds AS

Janet Finch-Saunders AS

John Griffiths AS

Mike Hedges AS

Sioned Williams AS

Vikki Howells AS

Yr Ysgrifenyddiaeth

Ben Saltmarsh, Pennaeth Cymru, Gweithredu Ynni Cenedlaethol

E-bost: ben.saltmarsh@nea.org.uk.

2. Cyfarfodydd blaenorol y Grŵp ers y Cyfarfod Cyffredinol Blynyddol diwethaf

Cyfarfod 1.

Dyddiad y cyfarfod: 13 Chwefror 2023 (Ar-lein ar Zoom)

Yn bresennol:

Mark Isherwood AS (Cadeirydd y Grŵp Trawsbleidiol), **Ben Morfa** (Ysgrifenyddiaeth, Gweithredu Ynni Cenedlaethol), Helen Boggis (ar ran Vikki Howells AS) **Michael Potter** (Gweithredu Ynni Cenedlaethol), **Maya Fitchett** (Gweithredu Ynni Cenedlaethol), **Matt Copeland** (Gweithredu Ynni Cenedlaethol), **Claire Durkin** (Ymddiriedolwr Gweithredu Ynni Cenedlaethol), **Julie James AS** (Gweinidog Newid Hinsawdd), **Beth Taylor** (Senedd), **Ken Lleuad** (ar ran Heledd Fychan AS), **Gavin Dick** (Cymdeithas Genedlaethol y Landlordiaid Preswyl), **Meilyr Tomos** (Cyngor Gwynedd), **Simon Lannon** (Prifysgol Caerdydd), **Elaine Robinson** (Prifysgol Caerdydd), **Joanne Patterson** (Prifysgol Caerdydd), **Dafydd Kirby** (CIOB), **Joanna Seymour** (Cymru Gynnes), **Jonathon Cosson** (Cymru Gynnes), **Jenny Russon** (MCS), **Dafydd Cowdrey** (MCS), **Claire Pearce-Crawford** (Cartrefi Melin), **Dafydd Wallace** (Cartrefi Melin), **Kate Gilmartin** (BHA), **Tim Thomas** (Property Mark), **Parch Iago Tout** (Yr Eglwys yng Nghymru), **Faye Patton** (Gofal a Thrwsio), **Jo Harry** (Gofal a Thrwsio), **Becky Ricketts** (Gofal a Thrwsio), **William Jones** (Cyngor ar Bopeth), **Lindsey Kearton** (Cyngor ar Bopeth), **Jac Wilkinson-Dix** (Ymddiriedolaeth Arbed Ynni), **Joseph Carter** (Asthma and Lung), **Llŷr Randles** (Cyngor Caerdydd), **Siôn Rockley** (Cyngor Caerdydd), **Bethan Meddai** (Hinsawdd Cymru), **Rupert Pigot** (Smart Energy GB), **Kate Lowther** (RCPsych), **Haf Elgar** (FOE Cymru), **Crispin Jones** (Gwerin Management), **Ceri Cryer** (Age Cymru), **Natasha Wynne** (Marie Curie), **Cerys Clark** (CIH), **Mae Matt Dicks** (CIH), **Jim McKirdle** (CLILC), **Bryony Haynes** (Cartrefi Cymunedol Cymru), **Rebeca Brown** (Ofgem), **Nigel Winnan** (WWU), **Rob brenin** (Sefydliad Bevan), **Nina Ley** (Llywodraeth Cymru), **Maureen Howell** (Llywodraeth Cymru), **Tywod Hore-Ruthven** (Gwy Hafren), **Frazer Richards** (Llywodraeth Cymru), **Tanya Wigfall** (Llywodraeth Cymru)

Crynodeb o'r materion a drafodwyd:

Ffocws:

Yn dilyn Datganiad yn y Cyfarfod Llawn ar 'Gwella Effeithlonrwydd Ynni Cartrefi Cymru', ymunodd y Gweinidog Newid Hinsawdd, Julie James AS, â'r Grŵp i drafod cynlluniau Llywodraeth Cymru ar gyfer cynllun cenedlaethol newydd, a arweinir gan y galw, ar gyfer cartrefi mewn tlodi tanwydd. Trafodwyd blaenoriaethau eraill yn y maes hwn hefyd.

Bu'r cyfarfod hefyd yn myfyrio ar yr argyfwng ynni parhaus, gan ganolbwyntio'n benodol y sgandal ym maes mesuryddion rhagdalau a'i effaith ar aelwydydd sy'n dlawd o ran tanwydd.

Rhoddodd Ben Saltmarsh, Pennaeth Cymru yn Gweithredu Ynni Cenedlaethol, gyflwyniad ar y canlynol:

- effeithiau'r argyfwng ynni ar aelwydydd sy'n dlawd o ran tanwydd, ar incwm isel ac yn agored i niwed
- yr angen am atebion hirdymor i fynd i'r afael ag achosion sylfaenol yr argyfwng
- diweddariadau ar orfodi gosod mesuryddion rhagdalau.

Gwnaeth Lindsey Kearton, Swyddog Polisi Cyngor ar Bopeth Cymru, y canlynol:

- Cyflwyno ymchwil Cyngor ar Bopeth Cymru *Yn y tywyllwch*, gan ddangos y nifer cynyddol o bobl yng Nghymru na allant fforddio ychwanegu at eu mesuryddion rhagdalau
- ateb cwestiynau gan y Grŵp

Gwnaeth Julie James AS, y Gweinidog Newid Hinsawdd, y canlynol:

- rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf i aelodau am flaenoriaethau presennol Llywodraeth Cymru yn y maes hwn, gan gynnwys
 - sylwadau i Lywodraeth y DU, cyflenwyr ynni ac Ofgem ynghylch materion gyda mesuryddion rhagdalau
 - y Rhaglen Ôl-osod er mwyn Optimeiddio (ORP)
 - cynllun cenedlaethol newydd a arweinir gan y galw i gymryd lle Nyth, sy'n canolbwyntio ar welliannau effeithlonrwydd ynni i fynd i'r afael â thlodi tanwydd
- ateb cwestiynau gan y Grŵp

Gwnaeth Y Parchedig James Tout (ar ran y Parchedigaf Andrew John, Archesgob Cymru ac Esgob Bangor, yr Eglwys yng Nghymru), y canlynol:

- cyflwyno ar yr Ymgyrch Bwyd a Thanwydd, sydd â thri phrif amcan:
 - i hwyluso gweddi
 - i anfon llythyr agored i archfarchnadoedd
 - i ddsbarthu blychau o gynhyrchion hylendid
- ateb cwestiynau gan y Grŵp

Cyfarfod 2.

Dyddiad y cyfarfod: 06 Gorffennaf 2023 (Ar-lein ar Zoom)

Yn bresennol:

Mark Isherwood AS (Cadeirydd y Grŵp Trawsbleidiol), **Ben Morfa** (Ysgrifenyddiaeth, Gweithredu Ynni Cenedlaethol), **Amanda Ellis** (Heledd Fychan AS), **Becky Ricketts** (Gofal a Thrwsio Cymru), **Ben Coates** (Asthma and Lung UK), **Ceri Cryer** (Age Cymru), **Crispin Jones** (Gwerin Management), **David Kirby** (CIOB), **Gareth Phillips** (Llywodraeth Cymru), **Cara Holmes** (Cyngor ar Bopeth), **Haf Elgar** (Cyfeillion y Ddaear Cymru), **Rachel Cupit** (Cymru Gynnes), **Sam Ward** (Hinsawdd Cymru), **Jonathan Cosson** (Cymru Gynnes), **Lee Phillips** (Gwasanaeth Arian a Phensiynau), **Llŷr Randles** (Cyngor Caerdydd), **Liz Lambert** (Cyngor Caerdydd), **Matt Copeland** (Gweithredu Ynni Cenedlaethol), **Mike Potter** (Gweithredu Ynni Cenedlaethol), **Steffan Evans** (Sefydliad Bevan), **Natasha Wynne** (Marie Curie), **Owen Thomas** (John Griffiths AS), **William Jones** (CAB), **Lindsey Kearton** (Cyngor

ar Bopeth Cymru), **Rhiannon Phillips** (Llywodraeth Cymru), **Meilyr Thomas** (Cyngor Gwynedd), **Julie James AS** (Gweinidog Newid Hinsawdd)

Crynodeb o'r materion a drafodwyd:

Ffocws:

Roedd y cyfarfod hwn yn canolbwyntio ar gynlluniau Llywodraeth Cymru ar gyfer iteriad nesaf o'r Rhaglen Cartrefi Clyd, yn dilyn cyhoeddiad ei datganiad polisi am y cynllun a'r ymateb i'w hymgyngoriad. Ymunodd y Gweinidog Newid Hinsawdd, Julie James AS, â'r Grŵp i gyflwyno cynlluniau ac i ateb cwestiynau gan y Grŵp. Yn dilyn y sgandal ym maes mesuryddion rhagdalau yn gynharach yn y flwyddyn, canolbwyntiodd y cyfarfod ar y datblygiadau diweddaraf yn y maes hwn a myfyrio ymhellach ar yr argyfwng ynni parhaus.

Gwnaeth Ben Saltmarsh, Pennaeth Cymru yn Gweithredu Ynni Cenedlaethol, y canlynol:

- rhoi diweddariad ar yr argyfwng ynni, gan gynnwys:
 - y datblygiadau diweddaraf ynghylch biliau ynni a'r cap ar brisiau
 - yr angen am ragor o gymorth wedi'i dargedu y gaeaf hwn, yn ogystal â chymorth i ad-dalu dyledion ynni a'r angen am dariff cymdeithasol
 - datblygiadau parhaus yn ymwneud â gosod mesuryddion rhagdalau dan orfod yng Nghymru
- ateb cwestiynau gan y Grŵp

Gwnaeth Julie James AS, y Gweinidog Newid Hinsawdd, y canlynol:

- rhoi diweddariad ar iteriad nesaf o'r Rhaglen Cartrefi Clyd, gan gynnwys:
 - dull newydd o adeiladwaith, y gwaethaf a charbon isel yn gyntaf
 - meini prawf cymhwysedd estynedig ar gyfer aelwydydd incwm isel
 - estyniad i gynllun presennol Nyth er mwyn sicrhau nad oes bwlch yn y ddarpariaeth.
- ateb cwestiynau gan y Grŵp

Gwnaeth Becky Ricketts, Gofal a Thrwsio Cymru, y canlynol:

- cyflwyno adroddiad ar gyflwr tai pobl hŷn yng Nghymru
- amlinellu gwaith Gofal a Thrwsio Cymru yn cefnogi ei sylfaen cleientiaid
- ateb cwestiynau gan y Grŵp

Cyfarfod 3.

Dyddiad y cyfarfod: 30 Tachwedd 2023 (Hybrid – Microsoft Teams a Tŷ Hywel)

Yn bresennol:

Mark Isherwood AS (Cadeirydd y Grŵp Trawsbleidiol), **Ben Morfa** (Ysgrifenyddiaeth, Gweithredu Ynni Cenedlaethol), **Jane Hutt Y Gweinidog Cyfiawnder Cymdeithasol a'r Prif Chwip**, **Sioned Williams AS**, **Jack Sargeant AS**,

Patricia Denning (ar ran Heledd Fychan AS), **Ryland Doyle** (ar ran Mike Hedges AS), **Yasmin Zahra** (ar ran Luke Fletcher AS), **Ioan Bellin** (ar ran Delyth Jewell AS), **Maisie Chatfield** (Gweithredu Ynni Cenedlaethol), **Maya Fitchett** (Gweithredu Ynni Cenedlaethol), **Claire Durkin** (Ymddiriedolwr Gweithredu Ynni Cenedlaethol), **Joseph Carter** (Asthma + Lung UK), **Mason Steed** (Ymddiriedolaeth Arbed Ynni), **Steffan Evans** (Sefydliad Bevan), **Hannah Peeler** (Gofal a Thrwsio Cymru), **Haf Elgar** (Cyfeillion y Ddaear Cymru), **James Radcliffe** (Ofgem), **Padrig Gould** (Ofgem), **James Crump** (Ofgem), **Niamh Salkeld** (Senedd), **Gareth Phillips** (Llywodraeth Cymru), **Amy Dutton** (Cyngor ar Bopeth), **Becky Ricketts** (Gofal a Thrwsio Cymru), **Ceri Cryer** (Age Cymru), **David Cowdrey** (The MCS Foundation), **Joanna Seymour** (Cymru Gynnes), **Elizabeth Lambert** (Cyngor Caerdydd), **Lindsey Kearton** (Cyngor ar Bopeth), **Matthew Dicks** (CIH Cymru), **Meilyr Tomos** (Cyngor Gwynedd), **Natasha Wynne** (Gofal a Thrwsio Cymru), **Llŷr Randles** (Cyngor Caerdydd), **Sandy Ruthven** (Asiantaeth Ynni Hafren Gwy), **Shelley Webber** (Cyngor Sir y Fflint), **Sion Evans** (Comisiynydd Pobl Hŷn), **Tim Thomas** (Property Mark).

Crynodeb o'r materion a drafodwyd:

Ffocws:

Ar Ddiwrnod Ymwybyddiaeth Tlodi Tanwydd, bu'r cyfarfod hwn yn myfyrio ar yr argyfwng ynni yn dilyn Datganiad yr Hydref Llywodraeth y DU a chyhoeddiad y cap diweddaraf ar brisiau gan Ofgem. Rhoddodd y cyfarfod sylw i faterion gan gynnwys mesuryddion rhagdal, taliadau sefydlog, a galwadau parhaus am gyflwyno tariff ynni cymdeithasol.

Roedd hyn yn cynnwys cyfle i'r aelodau ymgysylltu'n uniongyrchol â Jane Hutt AS, y Gweinidog Cyfiawnder Cymdeithasol a'r Prif Chwip, am ymdrechion parhaus Llywodraeth Cymru i fynd i'r afael â thlodi tanwydd.

Cynhaliwyd Etholiad Cadeirydd ac Ysgrifenyddiaeth hefyd. Ailetholwyd Mark Isherwood AS yn ddiwrthwynebiad i barhau fel Cadeirydd y Grŵp. Ailetholwyd Ben Saltmarsh yn ddiwrthwynebiad fel Ysgrifennydd y Grŵp.

Gwnaeth Ben Saltmarsh, Pennaeth Cymru yn Gweithredu Ynni Cenedlaethol, y canlynol:

- cyflwyno prif ddatblygiadau yn cynnwys:
 - y cap ar brisiau ynni a'r lefelau uchaf erioed o ddyled ynni
 - diweddariadau ar gaffael y Rhaglen Cartrefi Clyd
 - diweddariadau ar y farchnad, gan gynnwys newidiadau i gapiau ar brisiau a diwygiadau i amodau trwydded.
- ateb cwestiynau gan y Grŵp.

Gwnaeth Jane Hutt AS, y Gweinidog Cyfiawnder Cymdeithasol a'r Prif Chwip, y canlynol:

- rhoi araith ar flaenoriaethau Llywodraeth Cymru a'i gwaith i gefnogi aelwydydd agored i niwed drwy'r argyfwng costau byw, gan gynnwys:

- cyllid ar gyfer y Gronfa Cymorth Dewisol
- partneriaeth gyda'r Sefydliad Banc Tanwydd
- cynllun Nyth a'r iteriad newydd o'r Rhaglen Cartrefi Clyd.
- ateb cwestiynau gan y Grŵp.

Gwnaeth James Crump, Pennaeth Mesuryddion Clyfar Ofgem, y canlynol:

- darparu diweddariadau ar ddatblygiadau Ofgem, gan gynnwys:
 - y cap ar brisiau a'r ffigurau dyled diweddaraf
 - gwell safonau ac amodau trwydded
 - galwadau am fewnbwn ynghylch taliadau sefydlog a strategaeth cwsmeriaid agored i niwed newydd.
- ateb cwestiynau gan y Grŵp.

3. Lobïwyr proffesiynol, sefydliadau gwirfoddol ac elusennau y mae'r grŵp wedi cyfarfod â nhw yn ystod y flwyddyn flaenorol.

Fel y'u nodir uchod yn unig.

Datganiad Ariannol Blynnyddol

Dyddiad: 11 Rhagfyr 2023

Grŵp Trawsbleidiol ar Dlodi Tanwydd ac Effeithlonrwydd Ynni

Cadeirydd: Mark Isherwood AS

Ysgrifenyddiaeth: Ben Saltmarsh (Gweithredu Ynni Cenedlaethol Cymru)

Treuliau'r Grŵp.	Dim.	£0.00
Costau'r holl nwyddau.	Dim nwyddau wedi'u prynu.	£0.00
Buddiannau a gafodd y Grŵp neu'r aelodau unigol gan gyrff allanol.	Ni chafwyd unrhyw fuddiannau.	£0.00
Unrhyw gymorth ysgrifenyddol neu gymorth arall.	Ni chafwyd unrhyw gymorth ariannol. Darparwyd ysgrifenyddiaeth gan Gweithredu Ynni Cenedlaethol Cymru	£0.00
Gwasanaethau a ddarparwyd i'r Grŵp, megis lletygarwch.		
Dyddiad	Disgrifiad o'r darparwr a'i enw	Cost
30 Tachwedd 2023	Lluniaeth a ddarparwyd gan ESS	£60.00
Cyfanswm y gost		£60.00